

Анонимизиран текст

Превод

C-639/21 - 1

Дело C-639/21

Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

19 октомври 2021 г.

Запитваща юрисдикция:

Cour de cassation (Франция)

Дата на акта за преюдициално запитване:

13 октомври 2021 г.

Касатор:

PВ

Ответници по касационната жалба:

Geos SAS

Geos International Consulting Limited

[...]

COUR DE CASSATION (КАСАЦИОНЕН СЪД)

[...]

РЕШЕНИЕ НА COUR DE CASSATION, CHAMBRE SOCIALE
(КАСАЦИОНЕН СЪД, ОТДЕЛЕНИЕ ПО ТРУДОВИ И ОСИГУРИТЕЛНИ
СПОРОВЕ) от 13 октомври 2021 г.

PВ, [...], подава касационна жалба [...] срещу решението, което Cour d'appel de Montpellier (4^e A chambre sociale) (Апелативен съд Монпелие, отделение по трудови и осигурителни спорове, четвърти А състав) е постановил на 18 декември 2019 г., по спора му с:

1°/ дружеството Geos, [...] със седалище в [...] Tour Franklin, 100-101 terrasse Boieldieu, 92800 Puteaux,

2°/ дружеството Geos International Consulting Limited, със седалище Salisbury House LG, [...] 28-29 Finsbury Circus, EC2M 5QQ Лондон (Обединено кралство),

ответници в касационното производство.

[...]

[...] [данни за националното производство],

след като обсъди обстоятелствата по делото в съответствие с изискванията на закона, [О]тделението по трудови и осигурителни спорове на Cour de cassation (Касационен съд) [...] [състав на запитващата юрисдикция] постанови настоящото решение.

Факти и производство

- 1 Видно от обжалваното съдебно решение (Монпелие, 18 декември 2019 г.) на 1 октомври 2016 г. РВ е назначен от дружеството Geos International Consulting Limited за мрежов администратор.
- 2 Това дружество е установено в Обединеното кралство и е дъщерно на учреденото по френското право дружество Geos.
- 3 По време на трудовото правоотношение служителят е изпълнявал различни задачи в Кабул (Афганистан).
- 4 След като на 2 октомври 2017 г. получава предизвестие, на 11 януари 2018 г. служителят е уволнен от британското дружество.
- 5 С искова молба от 9 май 2018 г., в която се твърди, че има съвместно наемане на работа, той сезира Conseil de prud'hommes de Montpellier (Трудов съд Монпелие) с искане дружествата Geos International Consulting Limited и Geos да бъдат солидарно осъдени да му изплатят различни по размер суми като законоустановено обезщетение при уволнение, обезщетение за неспазено предизвестие и за неизползван платен отпуск, обезщетение при уволнение без реална и сериозна причина и за некоректно изпълнение на трудовия договор, както и да му предадат документи за прекратяване на договора, като в противен случай им бъде наложена имуществена санкция.
- 6 С решение от 17 май 2019 г. този съд отхвърля повдигнатото от дружествата възражение за компетентност на британските съдилища, след като обявява за допустими исканията на служителя срещу дружеството Geos. Също така изпраща делото за произнасяне по същество.

- 7 С решение от 18 декември 2019 г. Cour d'appel de Montpellier (Апелативен съд Монпелие) изцяло изменя първоинстанционното решение. Този съд отново разглежда делото и постановява, че френските съдилища не са териториално компетентни да разгледат спора, като приканва служителя да предяви иска си пред компетентния съд.
- 8 За да се произнесе в този смисъл, Cour d'appel (Апелативен съд) най-напред констатира, че от 1 октомври 2016 г. служителят е назначен от установеното в Лондон (Обединено кралство) дружество Geos International Consulting Limited, че дружеството Geos е негово дружество майка и че служителят е изпълнявал различни задачи единствено в Кабул. На следващо място Cour d'appel (Апелативен съд) приема, че служителят обичайно не е работил във Франция или от Франция, че последното място, където е работил, е Афганистан, а предприятието, което го е наело, не е установено на територията на Франция.
- 9 Служителят подава касационна жалба срещу това решение.
- 10 Дружествата искат касационната жалба да бъде отхвърлена, и при условията на евентуалност, до Съда на Европейския съюз да бъдат отправени следните въпроси:

„Трябва ли член 4 от Регламент (ЕС) № 1215/2012 от 12 декември 2012 г. да се тълкува в смисъл, че дава възможност на работещ извън Франция френски служител, обвързан по трудов договор с установено в друга държава членка дружество, на което той е подчинен, да предяви иск пред френските съдилища спрямо установеното във Франция дружество майка по спор относно трудовия договор, като само се позове на качеството на съвместен работодател на дружеството майка, без да трябва да привежда други доказателства?

Или Регламент (ЕС) № 1215/2012 от 12 декември 2012 г. трябва да се тълкува в смисъл, че в такава хипотеза служителят трябва да докаже качеството на работодател — което е самостоятелно понятие на правото на Съюза — на дружеството, срещу което предявява иск пред френските съдилища?“

Разглеждане на касационното основание

Изложение на касационното основание

- 11 Служителят се оплаква, че 1) според обжалваното решение френските съдилища не са териториално компетентни да разгледат спора и той е приканен да предяви исканията си пред съда, който е компетентен да го разгледа, за да може същият да се произнесе съобразно компетентността си, въпреки че „съгласно член 4 от Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 година относно

компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела искове, срещу лица, които имат местоживеене в държава членка, независимо от тяхното гражданство, се предявяват пред съдилищата на тази държава членка; 2) че следователно в случая, тъй като производството е образувано срещу SAS Geos със седалище във Франция, френските съдилища са компетентни да разгледат спора; 3) като приел обаче, че френските съдилища не са териториално компетентни, Cour d'appel (Апелативен съд) нарушил член 4 от Регламент № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 г.“

Отговор на Cour de cassation (Касационен съд)

Допустимост на основанието

- 12 [...]
- 13 [...]
- 14 [...] [Запитващата юрисдикция прави извод за допустимост на основанието]

По съществуването на основанието

Правото на Съюза

- 15 Член 2, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела предвижда, че при условията на този регламент искове срещу лица, които имат местоживеене в държава членка, независимо от тяхното гражданство, се предявяват пред съдилищата на тази държава членка.
- 16 Съгласно член 6, точка 1 от този регламент когато ответниците са няколко, срещу лице с местоживеене в държава членка може да бъде предявен иск в съдилищата по местоживеенето на всеки от тях, при условие че исковите са в такава тясна връзка, че е целесъобразно те да бъдат разгледани и решени заедно, за да се избегне рискът от противоречащи си съдебни решения, постановени в отделни производства.
- 17 Член 18, параграф 1 от този регламент предвижда, че съдебната компетентност по дела във връзка с индивидуални трудови договори се определя от разпоредбите на глава II, раздел 5 от посочения регламент, без да се засягат разпоредбите на член 4 и член 5, точка 5.
- 18 Регламент № 44/2001 е отменен с Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела.

- 19 По силата на член 81 от него той се прилага от 10 януари 2015 г., с изключение на членове 75 и 76.
- 20 Член 4, параграф 1 е включен в глава II, раздел 1 от Регламент № 1215/2012 и предвижда, че при условията на същия регламент искиве срещу лица, които имат местоживеене в държава членка, независимо от тяхното гражданство, се предявяват пред съдилищата на тази държава.
- 21 Съгласно член 20, параграф 1 от този регламент, който се съдържа в глава II, раздел 5, съдебната компетентност по дела във връзка с индивидуални трудови договори се определя от разпоредбите на този раздел, без да се засягат разпоредбите на член 6 и член 7, точка 5, а в случай на иск, предявен срещу работодател — на член 8, точка 1.
- 22 Съгласно член 8, точка 1 от посочения регламент, когато ответниците са няколко, срещу лице с местоживеене в държава членка може също така да бъде предявен иск в съдилищата по местоживеенето на всеки от тях, при условие че исковите са в такава тясна връзка, че е целесъобразно те да бъдат разгледани и решени заедно, за да се избегне рискът от противоречащи си съдебни решения, постановени в отделни производства.

Относими въпроси за решаването на спора

- 23 Разпоредбите, съдържащи се в раздел 5, глава II от Регламент № 44/2001, имат не само специален, но и изчерпателен характер (Съд на ЕС, решения от 14 септември 2017 г., Nogueira и др., C-168/16 и C-169/16, т. 51 и от 21 юни 2018 г., Petronas Lubricants Italy, C-1/17, т. 25).
- 24 Понятието „индивидуален трудов договор“ по смисъла на този регламент предполага да съществува отношение на власт и подчинение между работодателя и работника и че основната характеристика на трудовото правоотношение е обстоятелството, че през определен период от време лицето е длъжно да предоставя работната си сила в полза на друго лице и под негово ръководство, в замяна на което то има право да получава възнаграждение (Съд на ЕС, решение от 25 февруари 2021 г., Markt24, C-804/19, т. 27).
- 25 Съгласно практиката на Cour de cassation (Касационен съд) дружество, което е част от група, се квалифицира като съвместен работодател на служителите, наети от друго дружество, ако съществува отношение на подчинение или ако — извън необходимата координация на икономическите действия между дружествата от една и съща група и състоянието на икономическа власт, до която тази принадлежност към група дружества може да доведе — е налице постоянна намеса на това дружество в икономическото и социалното управление на дружеството работодател, поради което последното дружество губи напълно своята самостоятелност в действията си (Касационен съд, Отделение по трудови и осигурителни спорове, 25 ноември 2020 г., жалба № 19-13.769, публикувано).

- 26 След постановяването на решение *Glaxosmithkline и Laboratoires Glaxosmithkline* (Съд на ЕС, решение от 22 май 2008 г., C-462/06) *Cour de cassation* (Касационен съд) отхвърля тезата, че когато се твърди, че работник или служител е нает съвместно на работа както от установено във Франция дружество майка, така и от установеното в друга държава членка дъщерно дружество, което го е назначило, френските съдилища са компетентни да се произнесат по исканията, предявени от този работник или служител срещу дъщерното дружество въз основа на стълкновителната норма, предвидена в член 6, точка 1 от Регламент № 44/2001, като приема, че тази компетентност трябва да се преценява от гледна точка на разпоредбите на член 19 от този регламент (Касационен съд, Отделение по трудови и осигурителни спорове, 16 декември 2008 г., жалба № 04-44.713, Bull. 2008, V, № 248).
- 27 В контекста на Регламент № 44/2001 и въпреки твърдението на работник или служител, че негов работодател е както дружество майка със седалище във Франция, така и назначилото го дъщерно дружество със седалище в друга държава, *Cour de cassation* (Касационен съд) също така приема, че на основание член 2, параграф 1 от посочения регламент френските съдилища са компетентни да разгледат иска на работника или служителя срещу въпросните дружества поради мястото на седалището на дружеството майка, без да е необходимо съответните съдилища предварително да преценяват дали между него и дружеството майка е налице пряко отношение на подчинение (Касационен съд, Отделение по трудови и осигурителни спорове, 28 януари 2015 г., жалба № 13-23.006, Bull. 2015, V, № 17).
- 28 *Cour de cassation* (Касационен съд) приема, че в такъв случай автономията на специалните правила за компетентност по дела във връзка с индивидуални трудови договори, уредени в раздел 5 от глава II от посочения регламент, не е пречка да се приложи предвиденото в член 2, параграф 1 от Регламент № 44/2001 общо правило, че компетентни са съдилищата на държавата членка по местоживееене на ответника.
- 29 Всъщност, видно от практиката на Съда на Европейския съюз (Съд на ЕС, решение *Glaxosmithkline и Laboratoires Glaxosmithkline*, посочено по-горе) относно Регламент № 44/2001 съдът, компетентен по отношение на дъщерното дружество работодател, не може да бъде сезиран с иск във връзка със съвместно наемане на работа срещу дружеството майка, чието седалище е в друга държава членка, тъй като правилото за специална компетентност, предвидено в член 6, точка 1 от Регламент № 44/2001, не може да се прилага към спор, който попада в приложното поле на разпоредбите на глава II, раздел 5 от посочения регламент относно правилата за компетентност, приложими при индивидуални трудови договори.
- 30 Тъй като във френската съдебна практика е възприето значение на понятието за съвместно наемане на работа, което не се свежда до наличието на пряко отношение на подчинение между служителя на дъщерното дружество и дружеството майка, а включва и случаите, описани в точка 25

от настоящото решение, прилагането на общото правило за компетентност по член 2, параграф 1 от Регламент № 44/2001 е единственият начин — когато не се прилага правилото за свързаност на исковете, предвидено в член 6, точка 1 от този регламент — да се определи кой съд е компетентен да прецени основателността на иска на служителя във връзка със съвместно наемане на работа от структурна гледна точка или от двама работодатели.

- 31 Съгласно член 20, параграф 1 и член 8, точка 1 Регламент № 1215/2012 вече предвижда, че в случай на иск, предявен срещу работодател, когато ответниците са няколко, срещу лице с местоживеене в държава членка може също така да бъде предявен иск в съдилищата по местоживеенето на всеки от тях, при условие че исковете са в такава тясна връзка, че е целесъобразно те да бъдат разгледани и решени заедно, за да се избегне рискът от противоречащи си съдебни решения, постановени в отделни производства.
- 32 При сегашния текст на тези нови разпоредби, които в случай на твърдяно съвместно наемане на работа, отговарящо на тези критерии за свързаност, позволяват на работник или служител да предяви иск пред съдилищата на държавата членка по седалището на назначилото го дружество или пред съдилищата на държавата членка по седалището на съвместния работодател, Cour de cassation (Касационен съд) иска да се установи връзката между общото правило за компетентност по член 4, параграф 1 от Регламент № 1215/2012 и глава II, раздел 5 от този регламент.
- 33 Ето защо възниква въпросът дали член 4, параграф 1 и член 20, параграф 1 от посочения регламент трябва да се тълкуват в смисъл, че когато по отношение на дружество със седалище в държава членка, срещу което назначен от друго дружество работник или служител е завел дело пред нейните съдилища, се твърди, че има съвместно наемане на работа на същия работник или служител, този съд не е длъжен предварително да преценява има ли съвместно наемане на работа, за да определи дали е компетентен да се произнесе по предявените срещу двете дружества искове.
- 34 Поставя се и въпросът дали в такъв случай автономията на специалните правила за компетентност по дела във връзка с индивидуални трудови договори не е пречка да се приложи член 4, параграф 1 от посочения регламент.

ПО ИЗЛОЖЕНИТЕ СЪОБРАЖЕНИЯ Cour de cassation (Касационен съд):

ОТПРАВЯ до Съда на Европейския съюз следните преюдициални въпроси:

– Трябва ли член 4, параграф 1 и член 20, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела да се тълкуват в смисъл, че когато по отношение на дружество със седалище в държава членка, срещу което назначен от друго дружество работник или служител е завел дело пред

нейните съдилища, се твърди, че има съвместно наемане на работа на същия работник или служител, този съд не е длъжен предварително да преценява има ли съвместно наемане на работа, за да определи дали е компетентен да се произнесе по предявените срещу двете дружества искове?

– Трябва ли същите членове да се тълкуват в смисъл, че в такъв случай автономията на специалните правила за компетентност по дела във връзка с индивидуални трудови договори не е пречка да се приложи предвиденото в член 4, параграф 1 от Регламент № 1215/2012 общо правило, че компетентни са съдилищата на държавата членка по местоживеене на ответника?

[...]

[...] [Спиране на производството и данни за националното производство]